

Nr.2/November 2009

Med dagstidningens räckvidd och facktidningens fokus

**MEDIA
PLANET**

IDEELLT ENGAGEMANG

- 220 miljoner till forskning ✓
- Tydligare dialog med idéburna organisationer ✓
- Intresse över partigränserna ✓

4

TIPS

PERSONLIG
UTVECKLING &
SAMHÄLLSNYTTA

NY POLITIK FÖR CIVILSAMHÄLLET

Integrations-, ungdoms- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni:
Det är trångsynt att tro att bara det offentliga kan producera välfärdstjänster.

En fot i varje sektor
Han dribblar mellan
ideellt, offentligt
och näringslivet

SVEN-OLOV CARLSSON, WORLD
PRESIDENT IOGT INTERNATIONAL

FOTO: TORKEL EDENBORG

Jagvillhabostad.nu
Läs och lär – så går
man från frustration
till handling

FOTO: THOMAS SVENSSON

PROFFS PÅ **DITT** OMRÅDE OCH PÅ ARBETS RÄTT

Läs mer på sid 12 eller på www.kfo.se om hur vi kan hjälpa din verksamhet.

UTMANINGAR

Har civilsamhället någonsin varit mer efterfrågat? **Både den offentliga sektorn och näringslivet vill dra fördelar** av dess påstådda osjälviskhet, frivillighet, påhittighet, gemenskap och prisvärdhet – ja godhet.

Ett åtråvärt mellanrum mellan stat och marknad

Tänk om civilsamhället håller på att älskas ihjäl. Så många frestande möjligheter och förväntningar riktar mot frivillig- arbete, folkrörelser och ideell verksamhet. Från församlingsnivå till global nivå kallar myndigheter till partnerskap för utbildning, socialtjänst, äldreomsorg, utvecklings-samarbete, regional tillväxt, jämställdhet, "kulturism", mångfalds-initiativ med mera.

Även företagen friar till civilsamhället. Anställda stimuleras till ideellt engagemang som en kompetensutveckling. Varumärken etiksäkras med loggan från en "god" rörelse. Ideella organisationer stöds för att beveka politiker; en patientförening sponsras i hopp om att den ska lobba för subventionering av företagets produkter.

Hedrande men oroande

➔ Både staten och marknaden erkänner civilsamhällets framgångar, till exempel ifråga om att nå medborgare med tjänster som offentliga eller privata aktörer inte lyckats genomföra eller har råd med.

Det är förstås hedrande. Men jag oroas av att den ideella sektorn så aningslöst och okritiskt låter sig tas i bruk för andras kortsiktiga

och nyttoinriktade projekt. Från skattebetalarnas och företagarnas synpunkter kan det vara smart. Men när organisationer säljer sig för att göra vad andra vill riskerar det glömma varför det finns till. Överger de sin idé- och visionsutveckling för att leverera andras beställningar, hotas den särart som är viktig för samhället och lockande för människor

Hitta en frizon

➔ Inte bara Zlatan Ibrahimović vet vad mötet med engagerade ideella ledare, som tränarduon Johnny och Ola, betyder för en personlig utveckling. Många är vi som hittat en frizon i ideella organisationer. Staten kan inte organisera dessa skiftande, ofta partiska intressen. Marknaden kan inte få det lönsamt. I civilsamhället däremot kan vi mejsla ut våra identiteter i samspel med andra kring en idé, en hobby, en tro.

Riktigt hur det går till behöver utforskas mer, men när vi gör roliga och meningsfulla saker tillsammans händer något även på samhällsnivå. Förtroendefulla relationer stärks. Kultur- och samhällsliv blir mer mångfacetterat. Alternativa identiteter får plats bredvid majoriteternas. Oberoende kritik förs fram. Konflikter och olikheter tydliggörs och kan lösas utan våld och med respekt för männ-

Erik Amná
Professor i statskunskap, Youth & Society, Örebro universitet. FOTO: ANNENILSSON

MINA BÄSTA TIPS**Lev idéerna**

1 Så mycket annat pockar på uppmärksamhet. Var rädd om de idéer som ger verksamheten energi, förtroende och attraktion.

Lev friheten

2 Med skatte- och sponsorintäkter följer styrning. Innan anbud lämnas in och avtal skrivs på, räkna också på vad de kostar i minskade frihetsgrader; att behåga andra har också ett pris.

Lev demokratin

3 Människor behöver platser för att utmejsla sina förmågor och identiteter. Samhället behöver nya former för att hantera olikheter och konflikter.

iskors lika värde, även om ordet civilsamhälle ibland kamouflerar ociviliserade organisationer och beteenden.

Ofta beskrivs det svenska civilsamhället som en skola i demokrati där många skaffat sig kunskap och träning för att kunna delta i den stora folkstyrelsen. Hittills har det dock mest handlat om träning i att leva fredligt med människor väldigt lika en själv.

Möts i respekt för varandra

➔ Nu står vi mitt uppe i det allra svåraste demokratiprovet; att hantera olikheterna i ett mångkulturellt och mångreligiöst Sverige. Mer än tidigare behöver samhället mellanrummen som låter människor växa kring idéer och intressen men också mötas i respekt för varandras lika värde. Som årets mottagare av ekonomipriset till Alfred Nobels minne, Elinor Ostrom funnit, kan de dessutom vara ekonomiskt effektivare än statliga och privata lösningar för att förvalta fiskbestånd, betesmarker, skogar, sjöar, vattentäkter, etcetera.

Civilsamhället har en historisk chans att ännu en gång spela en avgörande roll för människors och samhällets utveckling. Genom att förtydliga idéerna, maximera friheten och utveckla demokratin kan det lyckas.

VI REKOMMENDERAR

Per Lange
Säljcoach och entreprenör.

SIDA 14

"Din framgång står i direkt relation till vad du kan ge och bidra med. Och här kan de flesta hela tiden vidga sina perspektiv."

Folkrörelseutredningen s. 9

1. Malin Gawell ger bakgrunden till regeringens aktuella proposition.

Expertpanelen s. 13

2. Tre toppnamn inom civilsamhället om ledarskap, medlemmar och politik.

**MEDIA
PLANET**

Vi får våra läsare att lyckas!

IDEELLT ENGAGEMANG NR 2,
NOVEMBER 2009

Redaktionschef: Nadine Kissmann

Försäljningschef: Gustaf Ryding

Affärsutvecklare: Tobias Nilsson

Redigerare: Martin Björinge

Ansvarig för denna utgåva:

Projektledare: Tobias Nilsson

E-post: tobias.nilsson@mediaplanet.com

Distribution: Svenska Dagbladet,
november 2009

Tryckeri: V-Tab

Repro: Bert Lindevall

Mediaplanet kontaktinformation:

Tel: 08-545 953 00

Fax: 08-545 953 01

E-post: synpunkter@mediaplanet.com

Vid förfrågningar kontakta:

Carl Dohrmann

Mediaplanets affärsverksamhet är att leverera nya kunder till våra annonsörer. Genom intressanta artiklar med hög kvalitet motiverar vi våra läsare att agera.

civos

civilsamhällets organisationer i samverkan

Civos driver på för en ny politik för det civila samhällets utveckling.

Är din organisation med?

www.civos.se

Det här angår inte dig

78 miljoner EU-medborgare lever i fattigdom och social utestängning. I Sverige ökar den relativa fattigdomen. Det är något som angår fler än de direkt drabbade. Det angår oss alla.

Svenska ESF-rådet har fått regeringens uppdrag att genomföra Europeiska unionens temaår 2010 i Sverige. Läs mer på www.esf.se

**Sedan 2002 har priset
på en hamburgare gått
upp med 50 %.***

**Taket i a-kassan har
höjts med 0 %.**

Det händer mycket i en ekonomi på 7 år. Därför kan man tycka att det är lite märkligt, att taket för a-kassan inte har höjts sedan juli 2002.

Taket har helt enkelt inte följt utvecklingen och konsekvensen är att 75 % av alla heltidsarbetande a-kassemedlemmar är underförsäkrade. Med andra ord; ersättningen man får ut om man förlorar jobbet idag, räcker inte särskilt långt. På a-kassan.nu har över 100 000 personer skrivit under för att höja taket i a-kassan. Välkommen in, din signatur behövs.

ETT INITIATIV OCH
SAMARBETE AV:
TCO, SACO OCH LO

Höj taket i a-kassan.nu

INSPIRATION

Fråga: Hur går man från en röst i mängden till att bli politisk remissinstans?
Svar: Hårt arbete, kreativitet och anpassningsförmåga utan att slira på sakfrågan har tagit nätverksorganisationen Jagvillhabostad.nu dit man är i dag.

Lär av Jagvillhabostad.nu och förändra världen

FÖRÄNDRING

NY FOLKRÖRELSE PÅ 2000-TALET

Jagvillhabostad.nu har provocerat, blivit hyllad, utskäld och omdiskuterad. Synpunkterna har varit många och organisationens genomslag har lett både till anklagelser om kuppaktad aktivism diskuterad på DN:s ledarsida, till lovord på ministernivå. Jagvillhabostad.nu har använts som slagträ i den partipolitiska debatten, stämplats som Hyresgästföreningens ungdomsförbund och en produkt av PR-byråer med partipolitiska intressen bakom.

-Som om vi vore för duktiga för att kunna ha lyckats på egen hand. Bara för att vi var unga så förutsattes det att någon annan stod bakom, säger Lotta Jaensson som under åren 2003-2005 var nationell projektledare för Jagvillhabostad.nu.

47 procent utan eget boende

Vintern 2001, liksom idag, var ungdomsbostadsbristen hög och växande och enligt Hyresgästföreningens statistik saknade 47 procent av 20-27-åringarna i Stockholms län ett eget boende. När Hyresgästföreningen i Stockholm anordnade ett möte för att diskutera ungas bostadsbrist deltog ett fyrtiotal upprörda ungdomar. Efter

mötets slut bestämde ungdomarna sig för att starta ett nätverk och därmed ta saken i egna händer. Hyresgästföreningen insåg att engagemanget var något som borde förvaltas och tillsatte en projektledare på halvtid.

-Jagvillhabostad.nu arbetade målmedvetet för att lyfta ungdomsbostadsbristen som politisk fråga inför valet 2002, och lyckades med detta. Men när jag vintern 2003 sökte tjänsten som nationell projektledare, efter att ha hittat annonsen på Arbetsförmedlingen, hade det varit ganska tyst om nätverket i ett halvår.

Lotta fick tjänsten och med den två pärmar, en dator, en databas med cirka tvåusen medlemmar och fria händer att ta nästa steg.

-Jag insåg att om Jagvillhabostad.nu skulle uppfattas som en självständig organisation så fick vi inte stå i beroendeställning till någon. Men för att söka bidrag krävdes ett organisationsnummer och för ett organisationsnummer krävdes att vi hade stadgar, så det var det första jag tog tag i som projektledare.

Från kravmaskin till seriös aktör
 Nätverket insåg också att kunskap och förtroendekapital är avgörande för inflytande, och under ett års tid låg

PROFIL

Lotta Jaensson

Yrke: Konceptägare Miljonhemmet Skanska, tidigare nationell bostadssamordnare på uppdrag av regeringen och innan dess projektledare för Jagvillhabostad.nu.

Fritidsintressen: Familj och vänner, film, resa och psykologi.

fokus på att lära sig mer. Jagvillhabostad.nu fick till möten med många olika aktörer till vilka man ställde frågan vad de, utifrån sitt perspektiv, ansåg skulle behövas för att skapa bostäder åt unga.

-För att bli tagna på allvar och visa att nätverket inte var någon gapig "kravmaskin", utan en seriös aktör i bostadsmarknadsdebatten, var vi tvungna att skapa oss en uppfattning byggd på fakta och bevisa att våra krav var realistiskt möjliga. Vi anpassade vår retorik och stil efter sammanhanget och kämpade mot fördomar om att vi inte fattade något för att vi var unga.

Hemmasnickrade kampanjer

Samtidigt jobbade man hårt med att värva nya medlemmar och att komma på idéer till kampanjer, som inte fick kosta för mycket. Nätverket ordnade så att de fick delta på olika seminarier och debatter, för någon inbjudan fick de sällan under de första åren.

-Vi hade benhårda regler om att alltid vara respektfulla och försöka ha glimten i ögat, men ändå tuffa i våra frågor. Vi var aktiva i publiken och var alltid de första att gå fram efteråt och fråga vad talaren ansåg om bostadsbristen.

Under ett seminarium på Gävle bo-

stadsvecka fick Jagvillhabostad.nu, som satt i publiken, ett muntligt löfte om ett eget seminarium som skulle behandla bostadsbristen hos unga. Mona Sahlin, då samhällsbyggnadsminister, valde där i januari 2005 att närmarre presentera förslag om åtgärder mot ungdomsbostadsbristen. Ett av dessa var att tillsätta en nationell bostadssamordnare för att utreda hur man kunde förbättra ungas möjligheter på bostadsmarknaden.

-Det var en tjänst som tillkom mycket tack vare Jagvillhabostad.nu:s arbete och som jag senare blev erbjudan och tackade ja till.

Villbo - bara för unga

Vid den tidpunkten hade Jagvillhabostad.nu redan inlett ett samarbete med Huddinge kommun och kommunala bostadsbolag och två och ett halvt år senare, i november 2007, stod Villbo, ett hus bara för ungdomar, klart.

-Vi hade jämt fått höra att det inte gick att nyproducera hyreslägenheter så att unga hade råd att bo i dem. Men vi köpte inte det och med Villbo kunde vi bevisa och konkretisera att det faktiskt går.

EMESE GERENTSER

redaktionen@mediaplanet.com

Kyrkornas EU-kontor är kyrkors/samfunds och kristna organisationers gemensamma resurs för att:

- bevaka och informera om möjligheter till projektmedel från EU.
- bevaka möjligheter till projekt- och verksamhetsmedel från andra bidragsgivare, lokalt och nationellt, exv. myndigheter och fonder/stiftelser.
- ge service till anslutna organisationer vad gäller ansökningar, kurser, konferenser m.m.
- öka kunskapen om EU inom kyrkor, samfund och övriga kristna organisationer.
- informera om utvecklingen i Europa som till exempel social ekonomi, kyrkornas roll, och utvidgningen av EU.
- öka kunskapen om de olika kyrkornas/samfundens europaarbete.
- skapa och ansluta till olika nationella och europabaserade nätverk som vidgar kunskaperna inom bidragsområdet samt förmedla information om andra nätverk till intresserade medlemmar.

Kyrkornas EU-kontor söker nu en ny verksamhetschef

Arbetsplatsen är för närvarande belägen i Ekumeniska Centret i Sundbyberg. Välkommen in med din ansökan!

Mer information på:
www.kyrkornaseukontor.se

**KYRKORNAS
 EU-KONTOR**

Globalportalen är en mötesplats för människor och organisationer som vill göra världen bättre.

Här kan du:

- lära dig mer om globala frågor
- diskutera bistånd och världens utveckling
- hitta pålitlig och aktuell information
- få tips om jobb och volontärresor
- träffa andra som delar ditt engagemang

www.globalportalen.org

Vi gör världen bättre
 Globala frågor och ideella organisationer

SVERIGES BILLIGASTE NYPRODUKTION
Med Villbo spräckte Jagvillhabostad.nu den etablerade "sanningen" att det inte går att bygga hyreslägenheter som unga har råd med. Idag är Jagvillhabostad.nu involverade i flera liknande projekt i olika delar av Sverige. Elsa Reimerson och My Malmeström-Sobelius (till höger) ansvarar för Jagvillhabostad.nu:s kansli och dagliga verksamhet.
FOTO: THOMAS SVENSSON

FOTO: TOBIAS OLSSON

5

TIPS TILL FÖRÄNDRING AV LOTTA JAENSSON

■ Bra personliga egenskaper är att vara positiv, kreativ, envis och utrustad med tålamod.

Formulera

1 Formulera vad ni vill uppnå; vad är målet och hur ni ska nå dit. Formulera ett antal delmål, stäm av regelbundet och prioritera.

Tänk långsiktigt

2 Tänk långsiktigt, hitta er form för att få upp intresset för er sak men gör det på ett sätt så att ni inte bränner möjligheten att bli tagna på allvar och få vara med i beslutsprocessen längre fram. "Ropa högt" tills ni väckt intresset, men anpassa sedan tonen efter behov, har ni väl hamnat runt diskussionsbordet är "normal samtalston" mer effektivt.

Bredda frågan

3 Bredda er argumentation och lyft sårintresse till något som rör många. Fundera över hur er fråga kan vara intressant för andra personer, grupper, perspektiv, och mobilisera fler engagerade människor.

Leta representanter

4 Hitta ambassadörer för er fråga, personer som har kontakter eller på något sätt kan övertyga andra om att det ni vill förändra är bra och viktigt.

Värdera olikheter

5 Värdera olikheterna hos medlemmarna, olika roller behövs. Alla kan inte vara talesperson men ingen talesperson funkar utan en duktig administratör.

Vår vision är ett samhälle, en värld, där alkohol och andra droger inte hindrar människor att leva ett fritt och rikt liv.

Vad har du för vision?

www.iogt.se

Vi försvarar och berikar välfärden

- 51 % av alla svenskar är engagerade i ideellt arbete.
- Sammanlagt har svenskarna 32 miljoner medlemskap i olika frivilligorganisationer.
- 76 % av all arbetad tid i frivilligorganisationer är ideellt arbete.
- Totalt utförs cirka 350 000 årsheltidsarbeten på ideell basis varje år. Det är lika många timmar som i Sveriges 10 största företag.
- Värdet av de ideellt producerade tjänsterna beräknas till 150 miljarder per år.

Forum är en intresseorganisation för socialt inriktade ideella organisationer i Sverige. Genom opinionsbildning, kunskapsutbyte och verksamhetsutveckling förbättrar vi förutsättningarna för ideella organisationer och det ideella engagemanget.
www.socialforum.se

/Volontärbyrån/

Volontärbyrån gör det enkelt för volontärer och ideella organisationer att hitta varandra. Vi förmedlar volontäruppdrag i hela Sverige och utbildar frivilligorganisationer i volontärsamordning.
www.volontarbyran.org

Vi har nytt namn, men

...vi arbetar fortfarande med samma frågor samt ger råd och stöd till personer som är:

- Whiplashskadade
- Polioskadade
- Hjärnskadade
- Ryggmärgsskadade
- Amputerade

PERSONSKADE FÖRBUNDET RTP

Rehabilitering Tillgänglighet Påverkan

www.rtp.se

INSPIRATION

TIPS

1

INKLUDERA
SAMHÄLLETS
KOSTNADER

DYRT OCH OFTA OSYNLIGT
I rapporten "Det är bättre att stämma i bäcken än i ån" visar nationalekonomen Ingvar Nilsson vägen till ett användbart sätt att resonera kring hur ekonomiska och mänskliga vinster kan göras genom sociala investeringar i kommunens arbete med barn och unga.

FOTO: JAMIE MARLAND/ISTOCKPHOTO

Förebygg utanförskap – det är en lönsam historia

■ **Fråga:** Vet du hur mycket det sociala utanförskapet kostar i din kommun?

■ **Svar:** Förmodligen mer än du tror. Flera kommuner har börjat räkna på hur mycket det kostar att inte jobba förebyggande med utanförskap.

HUR VI LYCKADES

Brinnande bilar och brandbomber i simhallar. Under sensommaren kunde man följa rapporteringen om oroligheterna i Uppsalaförorten Gottsunda. I takt med att oroligheterna trappades upp blev begreppet socialt utanförskap brinnande aktuellt.

– Frågan om utanförskap, förklarar Gustaf von Essen, ska numera alltid analyseras och vara styrande när vi tar beslut av alla olika slag i kommunen.

Sysselsättning & integration

Gustaf von Essen är kommunalråd i Uppsala och initiativtagaren till ett samarbetsprojekt mellan kommunen och det lokala föreningslivet. Ett projekt med ett tydligt mål: att minska det sociala utanförskapet. Kommunfullmäktige har för projektets räkning öronmärkt tio miljoner kronor, pengar som under en treårsperiod ska kanaliseras via ideella föreningar till olika projekt i kommunen.

Det största bidraget hittills på 2,1 miljoner har gått till en satsning på ökad sysselsättning för hemlö-

"Särskilt fruktbart i områden där kommunen inte når fram själva."

Gustaf von Essen (kd)

Kommunalråd i Uppsala. Initiativtagare till ett projekt som syftar till att minska utanförskapet i kommunen. FOTO: KRISTDEMOKRATERNA

sa. Här erbjuds personer som har hamnat snett i livet att genom snickeri och annat hantverksarbete få tillbaka rutiner och skapa struktur i vardagen. Andra projekt som har beviljats anslag är ett integrationsprojekt för romer som drivs av Pingstkyrkan samt en socialt ansvarstagande idrottsföre-

ing som jobbar med att hitta förebilder för ungdomar i förorten.

Samarbete med föreningar

– Det är viktigt att sätta just utanförskapet i centrum så att det inte blir ett allmänt föreningsbidrag, förklarar von Essen som uppskattar att cirka två till tre procent av

Uppsalas invånare lever i ett tydligt socialt utanförskap i dag.

Han berättar att det är i gråzonen mellan offentlig och frivillig verksamhet som det kan bli särskilt fruktsamt att samarbeta – i områden där kommunen inte når fram själva och där de lokala föreningarna saknar resurser.

– Båda parter måste lära sig att samverka. Först då kan två plus två bli fem.

Vad kostar utanförskapet?

För att vända dagens negativa utveckling måste kommuner börja tänka långsiktigt och slopa stuprörstänket. Det hävdar nationalekonomen Ingvar Nilsson som tillsammans med Anders Wadeskog presenterar ett nytt sätt för kommuner att själva räkna ut prislappen för det sociala utanförskapet. En beräkningsmodell som ger svar på vad det kostar i morgon om man inte agerar i dag.

Här kan man läsa att för varje ung individ som kommunen lyckas hindra från att marginaliseras och hamna i ett långsiktigt utanförskap finns en besparing på 10-15 miljoner kronor.

– Att jobba framgångsrikt med förebyggande arbete för barn och unga är så oerhört lönsamt att det inte går att hitta en investering med sådan avkastning någon annan stans, sammanfattar Nilsson.

MALIN SEVERIN

redaktionen@mediaplanet.com

KOSTAR MILJARDER

■ **I Helsingborg** bor cirka 100 000 invånare. Mellan tummen och pekfingeret finns här strax under 10 000 barn i förskoleålder.

■ **Om inget görs** riskerar statistiskt sätt cirka 12 procent, det vill säga 1 200 av dessa barn, att bli permanent marginaliserade under sin livstid. Här följer en tillvaro som präglas av psykisk och fysisk ohälsa, långtidsarbetslöshet, missbruk eller sjukskrivning. Socialbidrag, a-kassa och sjukpenning är några av de offentliga tjänster som kommer att sättas in. Till de kostnaderna till-

kommer förlorade produktionsintäkter.

■ **Den livslånga** prislappen för det framtida utanförskapet hos de 1 200 barnen kommer för Helsingborgs kommun att landa på cirka 20 miljarder kronor.

■ **Om man som** beslutsfattare kan reducera det här med en enda procent så kan man spara in 200 miljoner kronor. För att inte tala om besparingar i mänskligt lidande.

■ **Det ekonomiska** utrymmet för tidiga insatser är därför enormt.

KÄLLA: INGVAR NILSSON

NYHETER I KORTHET

Ylva Johansson (s)
Riksdagsledamot med många års erfarenhet av ideellt arbete i Röda Korset.

FOTO: RIKSDAGEN

Ideella aktörer ska inte tvingas sälja sina själar

■ De grundläggande principerna om den civila sektorns roll i samhället delas av både regeringen och oppositionen, men i de politiska sakfrågorna finns skillnader. Ylva Johansson är Socialdemokraternas talesperson i sjukvårdsfrågor.

– Vi välkomnar idén om en överenskommelse med den ideella sektorn men hade velat se en annan betoning på det ideella engagemanget och möjligheten för organisationerna att verka på sina egna villkor. Nu handlar det nästan uteslutande om att de ideella aktörerna ska utföra verksamhet på uppdrag av kommunerna, säger Ylva Johansson.

Socialdemokraterna vill att det ska finnas en mångfald av utförare inom bland annat vård och omsorg. Men Ylva Johansson är kritisk till hur dessa aktörer skall konkurrera.

– Multinationella, stora vårdkoncerner är ofta vinnarna och mindre aktörer har svårt att hävda sig. Villkoren måste anpassas så att de ideella aktörerna inte behöver sälja sina själar för att konkurrera med storkoncernerna. Konkurrens behövs, men kvaliteten ska spela störst roll.

Är det inte ett misslyckande för folkhemstanken att låta ideella organisationer utföra välfärdstjänster?

– Inte alls. När folkhemmet byggdes upp pekade de ideella organisationerna på bristerna och engagerade sig för att avhjälpa dem. Det ledde sedan till sociala reformer. Därför ska inte ideella organisationer uppslukas av att bara vara utförare. De behöver även resurser till att utveckla röstbärrarrollen och det som de själva tycker är viktigt.

Ylva Johansson anser även att det finns stort behov av forskning om den ideella sektorns villkor.

– En stor del av välfärdsarbetet genomförs av civila sektorn, vi har för liten kunskap om hur det fungerar. Jag är rädd att kärnan och värdet i engagemanget går förlorat om ideella aktörer tvingas in i former som är anpassade för kommersiella företag.

Regeringen anslår nu 22 miljoner om året i tio år till forskningen. Hur ställer sig oppositionen till detta?

– Vi är kritiska till stora delar av forskningsuppdraget. Det är för otydligt.

En hållbar bank sedan 1859

Den 2 juli 1859 öppnade Roslagens Sparbank. Först i kön var pigan Mathilda Sofia Öhman som satte in tre riksdaler. Sedan dess har vi varit banken för alla som vill spara eller behöver andra banktjänster på nära håll. Samtidigt har vi också arbetat för utvecklingen av området där vi verkar. Varje år avsätter vi en del av vår vinst till projekt, satsningar och aktiviteter som bidrar till vår vision; Ett attraktivt och öppet Roslagen i tillväxt. Det är det som gör oss till sparbank!

Sparbank står också för "sparsamhet". Det betyder till exempel sparkonton som är bra för dig som kund. Men det betyder också varsamhet om naturens resurser. Därför är vi miljöcertifierade enligt ISO 14001, Sveriges första klimatneutrala bank och en del av FN:s "Caring for Climate".

Kombinationen av socialt ansvar och att vara en lönsam bank för kunderna, gjorde oss till Årets Bank 2008. Du är också välkommen att prova våra närproducerade banktjänster – vi är banken för alla som gillar Roslagen!

Läs mer på roslagenssparbank.se eller ring vår telefonbank 0176-770 00.

Vi talar ideelliska

SFI-rapportering. Ändamålsbestämda medel. Hävdvunnen inkomst. Du vet vad begreppen står för. Vore det inte skönt att anlita ett revisionsföretag som talar samma språk som du? Våra revisorer och rådgivare är ordentligt pålästa om de utmaningar som din verksamhet står inför – oavsett om det gäller revision, redovisning, skatt, verksamhetsstyrning eller juridik. www.ey.com/se/branscher

NYHETER

VI BEHÖVER FRIVILLIGA RESURSER

■ **Fråga:** Vad innebär det att den ideella sektorn får en större roll i välfärdssamhället?

■ **Svar:** Regeringen vill att fler utförare ska ge bättre mångfald i servicen.

Nyamko Sabuni, integrations-, ungdoms- och jämställdhetsminister, har själv erfarenhet från den så kallade idéburna organisationsvärlden. Mediaplanet träffade henne i mitten av oktober på Regeringskansliet för ett samtal kring den aktuella propositionen för den ideella sektorn.

- Jag var med och startade Afrosvenskarnas riksförbund på 90-talet. Då blev jag medveten om hur ideellt engagemang kan förändra samhället, säger Nyamko Sabuni.

För Sabuni blev det också vägen in i politiken. Genom diskussioner om samhällsproblem med makt-havarna öppnades en annan värld.

- Jag stärktes i självkänslan och fick som invandrad flicka utveckla språket och mitt kontaktnät i samarbeten över organisationsgränserna.

■ **I propositionen satsar regeringen 22 forskningsmiljoner om året i tio år. Varför kommer satsningen just nu?**

- Den ideella sektorn vill få ett större erkännande och synlighet.

Många av deras frågor har fått liv efter maktskiftet och då är det extra viktigt med en fördjupad kunskap om sektorns sammansättning, roll och utveckling. Vi har gjort som utredningen föreslog och flyttat några promille av folk-rörelsernas statsanslag som totalt är drygt sju miljarder, till utökad forskning.

■ **Varför är det så viktigt för regeringen att söka samarbeten med sektorns aktörer?**

- De är inte bara röstbärare som uppmärksammar problem utan de producerar också samhällstjänster. Mångfalden ökar i samhället och då behövs även en mångfald av utförare av samhällstjänster. Där har den ideella sektorn en potential att fylla men det ska vara på samma villkor som för befintliga utförare.

Det betyder inte att staten och landstingen fräntas ansvaret för välfärden.

- Det vore konstigt att den ideella sektorn skulle utföra tjänster gratis medan andra behöver skattemedel för att göra det. De ska också ha tillgång till pengarna, säger Sabuni.

■ **Projektstöd eller fria bidrag**

Den ideella sektorn önskar mer organisationsbidrag och mindre projektbidrag, eftersom de senare har

en tendens att öka den politiska styrningen. Sabuni delar den analysen men säger att det även fortsättningsvis behövs projektbidrag.

- Det är riskpengar för att sektorn ska ha möjlighet att utveckla nya sätt att arbeta på. Organisationsbidrag ska ge stabilitet och långsiktighet, förklarar hon.

Många frågor som rör civillsamhällets villkor delas med Näringsdepartementet som just nu arbetar med frågan om socialt företagande.

- Det vore bra om de hinner presentera sitt resultat samtidigt som vi presenterar vår proposition, men det är inte säkert att vi blir klara samtidigt, säger Sabuni.

■ **Är det då inte ett misslyckande för välfärdssamhället att behöva ta hjälp av frivilligorganisationer för att klara uppdraget?**

- Det är trångsynt att tro att bara det offentliga kan producera välfärdstjänster. Många gånger kan ideella organisationer erbjuda en egen profil som människor uppskattar. Men sättet att upphandla behöver utvecklas mer. Nu hänger för mycket på priset och inte på kvalitet, men vi blir allt bättre på att ställa rätt krav.

MAGNUS FYRFALK

redaktionen@mediaplanet.com

TIPS

2

STÄLL KRAV PÅ
POLITIKERNA

Livet rusar på. Du kanske skulle vilja stanna upp ibland och reflektera. Lyfta blicken. Eller bara skrika rätt ut.

Du skulle antagligen bli förvånad om du visste hur många som tänker som du.

Bilda är ett studieförbund som vill skapa frizoner för människor som tänker och funderar. Där inga tankar är fel. Där man möts och utvecklar sina klokheter ihop med andra.

Funderar du över livet, rasism, eller nåt annat som inte avhandlas på en kafferast, då har vi grupper där man pratar om sånt. Vill du skrika rätt ut så går det också bra. Då bildar du bara en rockgrupp.

Var rädd om dina tankar. Dela dem med andra och du växer.

Det slumrar oanade krafter i varje möte.

Bilda
www.bilda.nu

BAKGRUND SOM PR-KONSULT
Nyamko Sabuni, integrations-, ungdoms- och jämställdhetsminister, kom till Sverige som tolvåring. Hon har studerat juridik, migrationspolitik, information och kommunikation samt har en bakgrund som pr-konsult och egenföretagare inom friskvård.
FOTO: ANGELICA ENGSTRÖM

Forskning ska ge civilsamhället sin rättmätiga plats

Regeringens omfördelning av 220 miljoner till forskning om det civila samhället grundar sig på folkrörelseutredningen. Forskaren Malin Gawell har utarbetat och skrivit underlaget till forskningsdelen i utredningen. Varför anser hon att forskning är så viktig för sektorns framtid?

Förutom sin egen erfarenhet som forskare inom det civila samhället, har Malin Gawell professionell kunskap om entreprenörskap, samt aktiv erfarenhet från ideella organisationer.

- Jag har drivits av att möjliggöra dynamiska lösningar som bidrar till utveckling. Det var viktigt att förslaget skulle omfatta grundforskning som vidareutvecklar den som finns i dag, genom en bred vetenskaplig beredning. Dessutom behöver möjligheterna och formerna för att ta vara på forskningsutvecklas, säger hon.

Synen har förändrats

Malin menar att synen på socialt entreprenörskap har förändrats under de senaste tio åren och att det just nu sker omprövning som kombinerar nytänkande med att ta vara på guldgruv från de gamla erfarenheterna.

För Gawell är det viktigt att statistiken inom sektorn utvecklas

och den frågan finns med i propositionen. I dag finns ingen tillfredsställande statistik som belyser ideella sektorns roll i samhället. Statistikfrågorna är också nära förknippade med forskningen.

- Forskning och forskningsbaserade studier behöver göras på ett mer genomtänkt sätt. De ger underlag till politiska beslut och annat. I dag beställer till exempel olika myndigheter studier helt utan varandras vetskap, så det behövs bättre samordning, säger Malin Gawell.

Men även om samordning är viktig, så behöver forskningen ske på flera platser enligt utredningen.

- Vi förordar stöd till mellan tre och fem olika forskningsmiljöer för att skapa dynamik och se till att inte all forskning går i samma spår, fortsätter Gawell.

Positiv satsning på sikt

- Det märks att Regeringen vill göra något på det här området. Nu är det viktigt med långsiktighet och självklart en ständig problematisering. Det tar flera år att se resultat av arbetet som forskarna gör, och resultaten blir inte alltid politiskt korrekta. Men förhoppningsvis får vi ett samhälle där hela civilsamhället finns med i beskrivningen. Vi behöver en forskning som belyser civilsamhället självt och relationerna till andra sfärer i samhället, inte minst kopplat till människor livsvillkor. Givetvis behövs djupare kunskap om de etablerade organisationerna, men också om aktivistgrupper och nätverk med flera.

MAGNUS FYRFALK

redaktionen@mediaplanet.com

FOTO: JONAS GUSTAFSSON

Malin Gawell
Forskare knuten till ESBRi och Riksbankens Jubileumsfonds områdesgrupp för forskning om det civila samhället.

NYHETER I KORTHET

FOTO: ISTOCKPHOTO

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR

Folkrörelseutredningen i korthet

■ **Forskning och statistikutveckling** är centrala delar i Folkrörelseutredningens betänkande (se artikeln intill).

■ **Tidigare mål** med politiken på området bör enligt utredaren stå fast, det vill säga att människor ska ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar.

■ **En dialog** mellan Regeringen och ideell sektor bör främjas för att utveckla relationerna och politiken på området.

■ **Politiken på området** bör värna den ideella sektorns självständighet.

■ **Organisationsbidrag** bidrar till en långsiktig grund för organisationers kärnverksamheter. Demokratisk uppbyggnad och syften som är förenliga med värderingar i ett demokratiskt samhälle ska vara ett villkor för organisationsbidrag.

■ **Sektorns** entreprenörskap bör främjas. Till exempel kan kravet på att en organisation ska ha funnits en viss tid modifieras genom möjligheten att ge etableringsstöd under begränsad tid.

KÄLLA: SOU 2007:66

2700 lokaler

Barn- och ungdomsverksamhet, förenings- och företagsmöten, teater, dans, konst, bio, studiecirkel, utbildning och mycket mer.

Vi har 2700 föreningsdrivna samlingslokaler i Sverige!

www.bygdegardarna.se www.fhp.nu www.varagardar.org

Är du idealist och arbetsgivare på köpet?

Vi erbjuder professionellt arbetsgivarstöd med specifik branschkunskap inom ideell eller idéburen verksamhet.

Våra medlemmar finns inom:

Intresse- och biståndsorganisationer, idrott, församlingar och samfund, upplevelse och kultur, utbildning och folkbildning samt vård och omsorg. Genom vårt nätverk kan du utbyta kunskaper och erfarenheter med ledare inom de 2 800 organisationer som redan är medlemmar hos oss.

Välkommen du också!

www.arbetsgivaralliansen.se

NYHETER

TIPS

3

UTVECKLA
SPRÅKBRUKET

VILL HA ETT GEMENSAMT SPRÅKBRUK
Anita Fink Knudsen är chefsförhandlare på KFO och styrelseledamot i nystartade samverkansorganet Civos där Rickard Bengtsson är ordförande. Civos har lämnat synpunkter på propositionen om den "ideella sektorn".
FOTO: MARTIN BJÖRNINGE

Civilsamhället motor för samhällsnyttiga idéer

■ **Fråga:** Varför är det viktigt med tydliga begrepp för civilsamhällets aktörer?

■ **Svar:** För att verka på samma marknad som näringslivet och det offentliga, behövs ett gemensamt språkbruk.

Idéburna organisationer, ideell verksamhet och civilsamhälle. Det gäller att hålla tungan rätt i munnen när den tredje sektorns aktörer ska beskrivas. Att harmonisera den stora floran av termer är nödvändigt för att underlätta diskussioner med regeringen och näringslivet, anser Anita Fink Knudsen som är chefsförhandlare på Arbetsgivarförbundet KFO och styrelseledamot i nystartade samverkansorganet Civos.

Två begrepp som enligt Fink Knudsen har erövrats av näringslivet är "entreprenörskap" och

"företagande". Ord som även hör hemma bland de idéburna verksamheterna.

- "Entreprenörskap" handlar om att forma idéer, "företagande" om att göra något konkret av dem. Det är väldigt vanligt att begreppen blandas ihop på alla nivåer.

Nyttiga värderingar

Aktörer som helt eller delvis verkar inom det ideella området sammanförs ofta under orden "civilsamhälle" och "idéburna verksamheter". Det förstnämnda är ett internationellt begrepp som syftar på en så kallad tredje sektor jämte marknad och stat. Det som kännetecknar idéburna organisationer är de samhällsnyttiga värderingar som utgör målsättning med verksamheten.

- Civilsamhällets roll som idé-spruta och innovatör borde intres-

sera inte minst den offentliga sektorn. Det civila samhällets aktörer är ofta tidigt ute med nya idéer, och innovationer kan också leda till privatföretagande, förklarar Anita Fink Knudsen.

Som ett av många exempel nämner hon äldreomsorg för vissa etniska grupper. Där är det viktigt för personalen att förstå kultur och språk. Det var civilsamhället först med att inse.

■ Men om allt är företagande, och alla agerar på samma marknad, varför behövs då indelningen i sektorer?

- Offentliga och privata verksamheter har olika drivkrafter och förutsättningar. Civilsamhällets företagande, den sociala ekonomin, är värderingsstyrd och har inte vinstutdelning som sitt primära mål, även om organisationerna ska ha

en bra ekonomi. Både näringslivet och det offentliga styrs av näringspolitik, men någon sådan finns inte för den civila delen. Flera organisationer har länge efterlyst spelregler för att uppträda på samma marknad. Då behövs tydliga begrepp, säger Anita Fink Knudsen.

■ Ofta används orden "ideell verksamhet" för att beskriva de idéburna organisationerna. Vad innebär det?

- Jag är rädd att det hamnar i motsats till något som är professionellt och som man betalar för. Det finns massor av frivilliga och oavlönat arbete, men inte enbart. Bra jobb och genomtänkt struktur behöver även vi ta betalt för. Det ska inte vara gratis bara för att det är ideellt.

MAGNUS FYRFALK

redaktionen@mediaplanet.com

Ska föra fram idéburna sektorns frågor

Organisationen Civos är en sammanslutning av organisationer som ska föra fram den idéburna sektorns gemensamma frågor. Richard Bengtsson, som närmast kommer från LSU, har länge medverkat i processen som lett fram till en gemensam organisation.

■ **Vad anser du att organisationen kan åstadkomma?**

- Vi vill skapa förståelse för sek-

torns frågor hos makthavare och samhälle. Just nu har vi 15 medlemsorganisationer, säger Richard Bengtsson.

Större betydelse

Sammanslutningens tillkomst skyndades på av regeringsförklaringen 2006.

- Den väckte både förhoppningar och farhågor. Vad är det regeringen menar? Vi behövde själva skaffa oss en större betydelse för framtiden. Vi kan inte skylla på medierna om vi

inte syns. Vi måste ta stafettpippen och samlas kring gemensamma frågor som exempelvis inom skatteområdet, avdragsrätten för gåvor, moms och övriga skatteregler.

Även forskning om den idéburna sektorn och civilsamhällets organisationer är en uppgift för Civos. De har också varit delaktiga med synpunkter till den nu aktuella regeringspropositionen.

MAGNUS FYRFALK

redaktionen@mediaplanet.com

CIVOS MEDLEMMAR

■ Amatörkulturens samråd, **Arbetsgivarförbundet KFO**, Coompanion, **Famna**, Folkbildningsförbundet, **Folkets Hus och Parker**, Forum för Frivilligt Socialt Arbete, **IOGT-NTO**, LSU - Sveriges ungdomsorganisationer, **Riksteatern**, Rörelse-folkhögskolornas riksförbund - RIO, **Röda korset**, Sensus Studieförbundet, **SIOS: Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige**, Sveriges Kristna råd.

(OKTOBER 2009)

FRÅGOR & SVAR

Johan Oljeqvist
Vd Myrorna och ordförande i nätverket Ideell secondhand.
FOTO: MYRORNA

■ Hej Johan, jag har förstått att ideell försäljningsverksamhet brottas med krångliga skatteregler. Kan du ge några exempel?

- Det är framför allt två stora frågor, där den viktigaste är momsproblematiken. I dag är nästan all ideell secondhandverksamhet momsbefriad i Sverige enligt en regel som inte passar in i EU:s momsdirektiv. Den andra frågan är de problem som skatteverket har med hur man ska betrakta ideell secondhand. Det har länge varit ett problem att det är Skattemyndigheten som har avgörandet i huruvida vi skall tolkas som samhällsnyttiga eller ej, och som följd drabbas eller inte drabbas av inkomstskatt.

■ Vad är syftet med den statliga utredningen om moms för ideella sektorn?

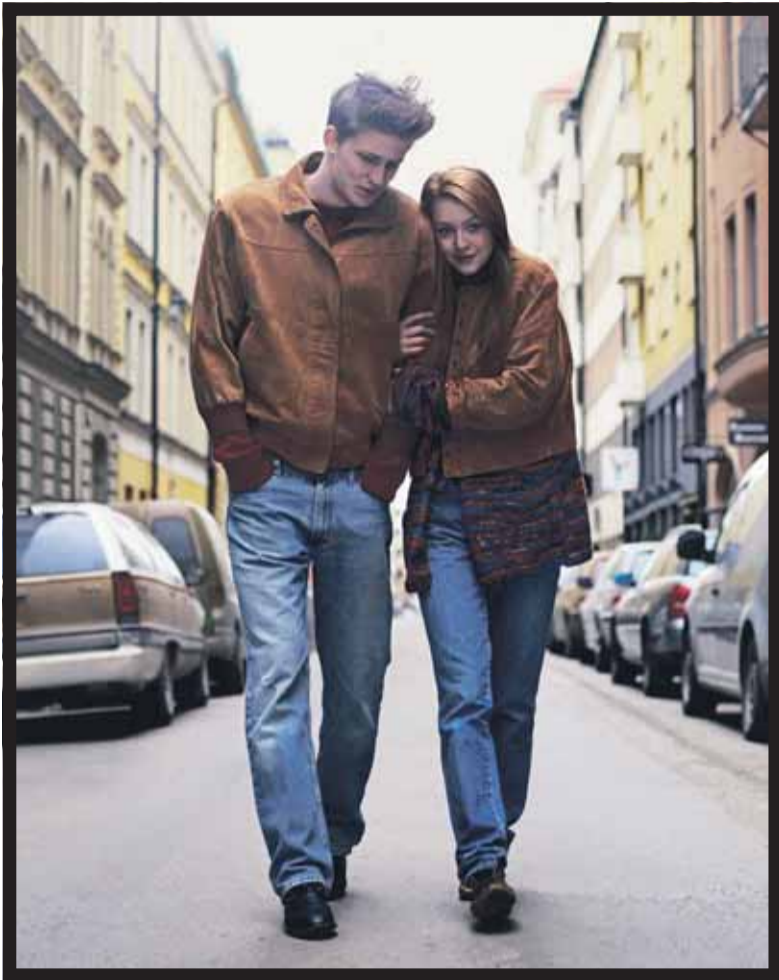
- Huvudsyftet med finansdepartementets utredning är att EU hotar med att stämma Sverige om vi inte anpassar oss till EU:s momsregler. Den andra frågan gäller om ideell verksamhet ska betala moms på hyra. Ideell verksamhet är i dag momsbefriad, vilket innebär att om vi hyr en lokal så kan värden inte fakturera oss moms. Nu föreslår finansdepartementet att man ska införa obligatorisk moms i stället, något som kan innebära ett stort problem för många inom ideell sektor. Jag anser inte att frågan om moms på hyra har i den här utredningen att göra, det är inget krav från EU.

■ Vad innebär momsplikten på försäljningsverksamhet i praktiken?

- Finansdepartementet föreslår nu en bra lösning, men det är Skattemyndigheten som skall tolka det finstilta och då är det inte alls säkert att de väljer att titta på den samhällsnytta som skapas genom till exempel arbetsträning, rehabilitering och kompetenshöjande insatser, utan väljer att jämföra oss med kommersiell verksamhet. Om vi skulle tvingas betala 25 procent i moms i stället för föreslagna sex procent så kommer en stor del av ideell sektor som bedriver försäljning tvingas läggas ner. Vi är fortsatt oroliga.

MALIN SEVERIN

redaktionen@mediaplanet.com

STOCKHOLMS STADSMISSION

Second hand

Butiker: Hagagatan 3, Hantverkargatan 78, Hornsgatan 58, Lövhölmavägen 16-18, Skånegatan 75, Stortorget 5, Sturegatan 24 Sundbyberg, Liljeholmstorget 7 plan 3. Vill du skänka en gåva? Ring 08-787 86 82. PG. 90 03 51-8. www.stadsmissionen.se

Vi älskar kultur och gillar samarbete

ax Amatörkulturens samrådsgrupp - ax

17 rikstäckande organisationer
300.000 medlemmar
eldsjälar i hela landet

www.amatorkultur.nu

Darfur – konfliktens bakgrund

Julie Flint & Alex de Waal

Den enda ingående studien av Darfur-konflikten på svenska. "Konflikten i Darfur har ibland förenklats till att handla om ett arabiskt folkförfärd på afrikaner. För den som vill ha en djupare förståelse kan denna bok varmt rekommenderas." (Ulf B. Andersson i Amnesty Press, nr 1/08)

Direktpris från förlaget 120 kr

www.celanders.se | 046-37 37 40 | order@celanders.se

16 etniska förbund
400 föreningar
70 000 medlemmar
www.sios.org

En lysande idé

Tjäna pengar till föreningen genom att sälja våra exklusiva marschaller.

Läs mer på www.eko100.com
tel.0978-71071

© 2009 KPMG AB, Sweden.

Vi erbjuder kvalificerad skatterådgivning med branschfokus.

Läs mer om oss och våra tjänster på kpmg.se/ideellasektorn

AUDIT ■ TAX ■ ADVISORY

KPMG

Letar du efter en annorlunda julklapp?

Ge en gåva som förändrar världen på:
www.svenskakyrkan.se/webbshop

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

Gris
290:-

ENGAGERAD SEDAN LÅNGE
Sven-Olov Carlsson blev medlem i Ungdomens nykterhetsförbund redan som 18-åring.
FOTO: TORKEL EDENBORG

Ideellt ledarskap får inte döda engagemanget

■ **Fråga:** Hur styrs en internationell, idéburen verksamhet så att den behåller sin bas av frivilliga på lokalplanet?

■ **Svar:** Så många som möjligt ska vara delaktiga i idé- och verksamhetsutvecklingen för att hålla engagemanget levande.

Som World President för IOGT International ska Sven-Olov Carlsson bidra till att utveckla verksamheten i de 60-tal länder där IOGT är verksam. Han tillträdde posten 2002 och fram till halvårsskiftet i år var han också förbundsordförande i Sverige. Dessutom är han styrelseordförande i Sörmlands Sparbank och före detta kommundirektör i Flen.

■ **Hur skiljer sig ledarskapet mellan dessa tre sektorer?**

- Ideella organisationer har normalt sett en väldigt tydlig värdegrund. Det är viktigt att medlemmarna har en god kunskap om den. Det uppdrag vi tagit på oss är att skapa ett bättre samhälle.

Kortsiktiga beslut får inte kullkasta den långsiktiga strategin eller målet. Utveckling och förnyelse tar alltid tid, särskilt organisationer med lång historia, enligt Carlsson.

- Ett framgångsrikt ideellt engagemang behöver en tydlig målbild att fokusera insatserna på. Så många som möjligt ska vara med i att formulera målet för att motiveras att lägga sin fritid på ideellt arbete, säger han.

För att kunna nå ut med sitt bud-

skap och snabbt kunna agera i aktuella frågor krävs en bred folklig förankring. När det talades om att sänka alkoholskatten för några år sedan, så var IOGT-NTO:s 45 000 medlemmar viktiga för opinionsbildningen på lokal nivå. Det var avgörande för att stoppa förslaget, menar Carlsson.

■ **Påverka förtroendevalda**

- Visst kan man göra en hel del centralt. Men med lokalt förankrade medlemmar av kött och blod går det att påverka de förtroendevalda i den egna valkretsen, säger han.

För att civilsamhället ska behålla sin roll som opinionsbildare behövs en god återväxt av yngre medlemmar.

■ **Kräver unga människor ett annat ledarskap?**

- I dag är det svårare att få folk att ta på sig längre uppdrag, som exempelvis att leda en förening. Däremot finns det oftast ett större

intresse att göra mer avgränsade ideella insatser.

■ **Blir det svårare att styra idébaserat när organisationen växer och behöver mer affärsmässig ledning?**

- Det gäller att vara uppmärksam och få rätt balans så inte det ideella engagemanget dör. De anställda ska stödja utvecklingen med påtagliga insatser för medlemmarna.

■ **Hur behåller man sitt ideella engagemang under så lång tid som du, utan att bli desillusionerad?**

- Jag har sett många exempel på hur det går att påverka viktiga beslut om viljan finns. Hur hade samhället sett ut om vi inte funnits där som en kraft? När jag upplever att vi kan påverka, känns det meningsfullt att fortsätta.

MAGNUS FYRFALK

redaktionen@mediaplanet.com

PROFIL

- **Namn:** Sven-Olov Carlsson.
- **Född:** 16 april 1952 i Filipstad.
- **Bor:** Flen.
- **Utbildning:** Socionomexamen på förvaltningslinjen.
- **Karriär:** World President för IOGT International sedan 2002. 1995–2009 var Sven-Olov Carlsson förbundsordförande för IOGT-NTO, och innan det vice ordförande under tolv år. Han har en tidigare lång karriär inom den offentliga sek-

torn; som planeringssekreterare i Hagfors kommun 1976–1980, kommunchef i Munkfors kommun 1980–1988 samt kommundirektör i Flens kommun 1988–1997. Sven-Olov Carlsson har också gedigen erfarenhet inom näringslivet; sedan 1999 är han styrelseordförande i Sörmlands Sparbank och från och med i år ordförande i Föreningen Sparbanksintressenter i Swedbank AB.

ARBETSGIVARFRÅGOR. HUR KUL ÄR DET?

Många tycker att arbetsgivarfrågor är svåra och inte speciellt kul. Då är det ju bra att arbetsgivarfrågor är det roligaste vi vet. Vi på KFO hjälper gärna till med de frågor och problem du kan ha i rollen som arbetsgivare. För att vi ska vara extra tillgängliga för snabb och trygg experthjälp har alla våra medlemmar en särskild kontaktperson. Har du ansvar för arbetsgivarfrågor och ännu inte ringt oss, gör det. Du når oss på 08-702 54 00.

ARBETSGIVARFÖRENINGEN KFO FÖRHANDLAR OCH SLUTER KOLLEKTIVAVTAL FÖR FRAMFÖR ALLT KOOPERATIVA FÖRETAG, IDEELLA ORGANISATIONER OCH FOLKRÖRELSE.

www.kfo.se

EXPERTPANELEN

FOTO: RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

FOTO: ALEXANDER BENZ

FOTO: SHIRIN HIRMAND

Karin Mattson Weijber
Ordförande Riksidrottsförbundet.

Åsa Regné
Generalsekreterare RFSU, tidigare planeringschef på Justitiedepartementet.

Bo Andersson
Entreprenör, tidigare generalsekreterare i Korpen Svenska motionsidrottsförbundet.

Fråga 1:
Vilka är de vanligaste fördomarna om ideellt ledarskap?

En stor fördom är att ideellt ledarskap är en uppoffring, något som är betungande. Men att göra något för någon annan betyder i de flesta fall att du får väldigt mycket tillbaka själv. Majoriteten väljer ett ideellt ledarskap och ser mervärden som inte i första hand handlar om pengar. I engagemanget får du glädje, utveckling och ofta ett personligt nätverk. Det handlar inte om en kalkyl utan om att känna en positiv känsla.

Uppoffring – en fördom

Det krävs mycket av ledare i enskilda organisationer i dag; som att vara kommunikatörer med omvärlden, ansvariga för organisationsutveckling och ibland som mottagare/förmedlare av skattebetalarnas pengar. Ofta har organisationer både svensk och internationell verksamhet. De flesta ledarna har därför hög utbildning och bred erfarenhet från olika delar av samhället. Kanske föreställer man sig fortfarande glada amatörer med mycket vilja men inte så mycket mer.

Ordet "fördom" är negativt laddat. Här följer några sådana exempel:

- 1) Det är enklare att leda föreningar än andra "företag".
- 2) Föreningen tar för mycket fritid.
- 3) Föreningen ger ofta för mycket ansvar, för snabbt.
- 4) Föreningar är till för amatörledare. De riktiga proffsen går till andra organisationer.
- 5) Det är plats för "misslyckade" karriärer och politiker.
- 6) Det finns inte utrymme för individer.

Svar 2:
Intresset för samhällsengagemang har ökat de senaste 100 åren, men det är i dag inte självklart att kanalisera engagemanget genom förtroendeposter eller medlemskap. Hur ser du på denna trend?

Jag tror den bilden delvis stämmer, samtidigt som jag ser en risk i att vi gärna skyller på trender för att inte titta på vår verksamhet och fråga oss själva om och vad vi behöver ändra. I dag finns ett stort engagemang för att associera sig med en förening eller organisation, det är inte i medlemskapet problemet finns. Vi måste fundera på vad vi kan göra för att få fler att vilja ta förtroendeuppdrag och vara tydligare med vad vi förväntar oss av våra ledare i föreningen, men också vad vi erbjuder.

Moderna organisationer måste anstränga sig att hitta sätt att fånga upp det engagemang som finns, i olika åldersgrupper och hos båda könen. Att vara attraktiva även för personer med utländsk bakgrund är en överlevnadsfråga för NGO:s i dag. Närvaro i sociala medier, möjlighet till friare organisationsformer och delaktighet i enskilda aktiviteter är viktigt. Dock anser jag att NGO:s som vill vara trovärdiga granskare av politiska beslut, måste ha en tydlig demokratisk struktur och bli "tyngre" med en medlemsbas.

Det finns en allmän samhällstrend som benämns med ordet "governance". Det är fråga om horisontella relationer/möten mellan människor i företag, organisationer, föreningar, myndigheter och förvaltningar, som ersätter eller kompletterar de hierarkiska (uppifrån och tvingande). Denna trend förstärks av den nya tekniken, utbildningsnivån och individualiseringen. Samtidigt använder allt fler sig av olika metoder för att direkt lyssna in kunders, medlemmars och medborgares åsikter och synpunkter, något som går utöver möten och konferenser.

Svar 3:
Vad är dina förväntningar på den politiska utvecklingen i spåren av Folkrorelseutredningen?

Att vi får ett fortsatt starkt politiskt stöd för vår grundverksamhet och att vi inte riskerar att hamna i ett beställar-/leverantörförhållande. Folkrorelserna är starka krafter och den grundverksamhet som bedrivs i svensk idrotts cirka 20 000 föreningar i hela landet är en av samhällets viktigaste resurser. Jag hoppas att politiker fortsätter att respektera den.

Det är bra att regeringen ser att civilsamhället har mycket att erbjuda när det gäller tjänster. Dock är det folkvalda politiker och inte organisationer som har ansvaret för grundläggande service gentemot medborgarna. Jag förväntar mig att båda parter håller reda på sina roller i en demokrati, det vill säga att NGO:s även fortsatt håller distans till regering och riksdag när det gäller kritik och förslag till ny lagstiftning. Och att politikerna inte drar sig undan sitt ansvar för vård, omsorg med mera.

Jag hoppas att politiken uppvärderar samhällsvärdet av det ideella ledarskapet, samt blir ännu bättre att stödja och samverka med föreningslivet. Det är mycket viktigt att särskilt offentliga verksamheter tänker igenom hur de vill stödja och samverka, så de inte "kränker" självständighet eller stör föreningarnas egen funktionslogik. Här finns kritiska frågor som politiken måste fundera genom: bidragsgivning, projektstyrning, nätverksstyrning, partnerskap, frivillighet samt mjuk reglering genom gemensamma policys.

Frivilliga till stöd för samhällets krishantering

Vår insats för ökad trygghet i människors vardag

Familjeprogrammets innehåll utformades med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar och andra närstående i samband med en utlandstjänstgöring.

- Vi erbjuder bland annat:
- Kostnadsfri professionell telefonrådgivning/stödsamtal
 - Kontaktnätverk för anhöriga med träffar på soldathemmen
 - Kostnadsfri PREP-kurs för par i syfte att stärka relationen

Läs mer om familjeprogrammet för anhöriga till soldater i utlandstjänst:
www.soldathem.org

Svenska Soldathemsförbundet

Frigör kraften!

Vi finns alltid till hands för att ge dig goda råd och stöd i alla frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagar i en ideell eller idéburen verksamhet.

Välkommen till
Arbetsgivaralliansen!
08-545 912 00

www.arbetsgivaralliansen.se

PERSONLIG INSIKT

På natten skall du över huvud taget inte befinna dig där. På dagen bör du känna till vilka gator du kan gå på och inte. Förirrar du dig är risken stor att du inte kommer levande tillbaka. **Los Angeles slumkvarter, skid row, är som en krigszon.** Hemlösheten är enorm. På trottoarerna ligger människor och dör.

Bry dig om andra och väx som människa

För fem år sedan volontärarbetade jag på Midnight Mission som ligger mitt i misären, i hjärtat av Downtown. Det är en organisation som arbetar med ett enda mål: att hjälpa hemlösa tillbaka till samhället och självför-sörjning - på mindre än ett år.

Jag minns fortfarande första dagen. Hettan verkade stiga upp från asfalten. Luften dallrade. Jag var tvungen att kliva över människor för att komma in till receptionen. För ett tag tänkte jag: "varför äkte jag hit, jag kunde ju faktiskt legat på stranden nu... var det här verkligen en bra idé, att volontärarbeta på min semester?"

Entrén påminde om ett fält-sjukhus. Men väl innanför väg-garna blev stämningen en annan. Bara under förmiddagen såg jag mirakel utspela sig framför ögonen på mig. Människor tillfrisknade. Alla hjälpte alla. Det var så mycket kärlek koncentrerat på ett enda ställe att det kändes som om man skulle kunna skära med en kniv i luften.

Nå omöjliga mål

Jag stannade hela dagen. Jag stannade faktiskt hela veckan. Och efter den sommaren har jag återvänt till detta magiska hus över femton gånger.

Som företagsledare, coach och säljare har jag alltid varit intresserad av frågor rörande mänsklig potential, hur man får bort mentala hinder, hur man når omöjliga mål. Inom näringslivet talar man ofta om att allt är möjligt och att det inte finns några gränser. De flesta uppfattar dock sådana uttryck mest som kända slogans och klyschor. I andra fall är det budskap du skall lura ditt undermedvetna att tro på. För de allra flesta är det inte en orubblig sanning. Men det är det för mig, tack vare Midnight Mission.

Blev en bättre ledare

Kan man befinna sig i en mer inspirerande miljö? Hur tar man en människa från total hopplöshet till fungerande samhällsmedborgare - på mindre än ett år? Jag har lärt mig mer på Midnight Mission än på de flesta ledarskapskurser och seminarier jag gått på. Och det bästa av allt...det är gratis! Men jag skulle kunna betala för att få jobba där. Redan efter första dagen kom jag ut som en bättre ledare.

Inom näringslivet talar vi ofta om att vara till service. Få människor har dock känt på hur det är att få vara till verklig service, utan någon som helst vinning tillbaka, för människor de inte ens känner. Sådana upplevelser dyrkar upp läsningar och tar bort blockeringar

PERSONLIG UTVECKLING

"Din framgång står i direkt relation till vad du kan ge och bidra med".

Per Lange
Vd, Lange Sales.
FOTO: ALEX MAK

inom en som man inte ens visste fanns där från början.

Under årens lopp har jag lärt känna så många människor som en gång bott på gatan, men som idag arbetar som företagsledare, säljchefer, entreprenörer... you name it!

Min egen mentor, en man vid namn Gerald Chamales var hemlös för trettio år sedan. Han tilldelades nyligen Ernst & Youngs prestigefyllda titel Entrepreneur Of The Year i USA. Allt är möjligt. Det finns inga gränser. Är det en käck slogan - eller är det verkligen så? Jag har svaret klart för mig: det är sant. Allt annat är lögn!

Vidga dina perspektiv

Din framgång står i direkt relation till vad du kan ge och bidra med. Och här kan de flesta hela tiden vidga sina perspektiv. Eller som Luther King uttryckte det: "An individual has not started living until he can rise above the narrow confines of his individualistic concerns to the broader concerns of all humanity."

I somras förenades mina två världar till en. Jag gav en veckas ideell säljtränning på Midnight Mission. Mitt liv är överkligt, tänkte jag precis innan jag skulle köra igång. Hur tusan hamnade jag här? Men du når mål bortom dina drömmar - när du försöker tänka mer på andra än på dig själv.

5

TIPS

Bli mentor

1 Du har fått väldigt mycket - till vem ger du bort det? Kunskap, idéer, tankar... Kan du bli mentor åt någon?

Hitta en organisation

2 Sök upp en ideell organisation där du kan vara till service.

Skriv en lista

3 Skriv en tacksamhetslista, så du inser att du inte har några problem och är rik redan nu.

Gör något för din spirit

4 Gör något bra för någon utan att berätta om det. Hemskt för egot som alltid vill ha cred, men bra för din spirit - som inte bryr sig.

Hjälp andra

5 Inse att äkta försäljning handlar om att hjälpa andra människor att nå sina mål.

Ge bort en rättighet i jul

Vill du ge en vän en julklapp med mening? Vill du samtidigt ge Diakonia möjlighet att kämpa för människors rättigheter i över trettio länder? Då ska du ge bort en rättighet.

Varje rättighet "kostar" 100 kronor och ger dig ett symboliskt paket att ge bort. Pengarna används till hela Diakonias rättighetsarbete. Dessutom bidrar Sida med 900 kronor för varje hundralapp.

DU KAN VÄLJA BLAND DESSA EXEMPEL PÅ RÄTTIGHETER:

- Utbildning i matproduktion i Burkina Faso (rätten till mat)
- Stöd till unga uppfinnare på Västbanken (rätten till arbete)
- Mekanikerutbildning för unga kvinnor i Burkina Faso (rätten till yrkesutbildning för kvinnor)
- Säkrare förlossning för kvinnor i Paraguay (rätten till vård vid förlossning)
- Biogastoletter till slumområden i Kenya (rätten till fysisk hälsa)

Beställ på diakonia.se

diakonia

MÄNNISKOR SOM FÖRÄNDRAR VÄRLDEN

Pg 90 33 04-4 · Gävotel 08-453 69 31 · diakonia.se · gavor@diakonia.se · 172 99 Sundbyberg

ÖVER EN MILJARD MÄNNISKOR LEVER I SLUM. MEN DET GÅR ATT FÖRÄNDRA.

NU VET DU

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER GÄLLER ALLA
[AMNESTY.SE/NUVETDU](https://www.amnesty.se/nuvetdu)

AMNESTY
INTERNATIONAL

11 ÅR – OCH SLAV

För två år sedan skickades då 9-åriga Yanninesh Yorga från sin hemby till huvudstaden Addis Abeba för att arbeta. Här tvingas hon varje dag bära enorma risknippen i flera mil. Bördor som väger mer än hon själv och som förstör hennes kropp.

Nu har hon börjat i vår kvällsskola. Målet är att vi helt ska befria henne från sin omänskliga situation.

**Sätt in din gåva på pg 90 00 21-7. Skriv "barnslav" på talongen.
Du kan också ge din gåva via sms.**

Din gåva blir ett steg på vägen.

Sms:a MOBIL100 till 72930
så skänker du 100 kronor.

Läkarmissionen

Besöksadress: Siktgatan 8, Vällingby. Telefon: 08-620 02 00
Gåvogiro: 90 00 21-7, Hemsida: www.lakarmissionen.se